

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. XXII. Discirmen inter Religiosos subiectos Dei voluntati, & eidem rebelles, in mutatione locorum & officiorum? & in reliquis ad Obedientiam specta[n]tibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

CAPVT XXII.

DISCRIMEN INTER RELIGIOSOS SVBIECTOS *Dei voluntati,*
& eidem rebelles in mutatione locorum & officiorum; & in reliquis ad
obedientiam spectantibus.

QVAMVIS in decursu huius tractatus studuerim hastenus indicare præmia, fauores, & stupenda bona, quibus verè obediens gaudent, & pœnas, desertiones, & miseranda mala, quibus inobedientes & rebelles afficiuntur: constitui tamen, rem hanc præclara quadam imagine concludere: quæ discrimen nobis ob oculos ponit inter Religiosos, Dei & suorum Prælatorum voluntati subiectos, & eidem repugnantes, tam in locorum & stationum mutationibus prædictis; quàm in alijs mutationibus ac distributionibus officiorum, & occupationum: & vniuersim in rebus omnibus, quas Obedientia commendat. Vt ex hac differentia deprehendatur veritas eius, quod dixit Malachias Propheta: *a Malac. 3. 18*

Convertimini & videbitis quid sit inter iustum & impium; & inter seruientem Deo & non seruientem ei: Et similiter inter eum, qui obedit voluntati Dei, abnegata propria, & qui suam sequitur, & explet, repugnans diuinæ. Hoc apparebit, allatis, ad declaranda & amplius confirmanda, quæ in proximo capite diximus, duobus casibus non minùs horrendis, quàm admirandis, & vtilibus duorum generum personatum, quæ fuerunt in Ierusalem, cum Nabuchodonosor Rex eam impugnabat. Nam, cum Deus Ieremias Propheta reuelasset, suæ voluntatis esse, vt ciuitas Regi illi se dederet, & Cines cum illo irent in Babyloniam; & nullo modo in Aegyptum: Aliqui subiecerunt se, & paruertunt huic mandato: quod aliàs durum valdè videbatur: alij tamen obedire noluerunt, existimantes, se à Propheta decipi, & ita constituerunt, proprium sequi consilium. Vt autem discrimen inter has personas deprehenderetur, ostendit Deus Ieremia duos Calathos plenos ficibus, positos ante templum Domini: Calathus vnus ficus bonas habebat nimis, vt solent ficus esse primi temporis: & Calathus vnus ficus habebat malas nimis, quæ comedi non poterant, eò quod essent mala. Et aperiens mysterium huius visionis, dixit Deus: calathos illos significare duo genera hominum: quosdam non solùm bonos, sed etiam in bonitate præstantes, eò quod fuerint in obedientia eminentes: quales sunt, inquit ficus valde bona, sic cognoscam transmigratoinem Iuda, quam emisi de loco isto in terram Chaldaeorum, in bonum. Quamuis enim mutatio hæc sit ad captiuitatem, à furore & superbia cuiusdam Tyranni quaesitam & quamuis res sit grauis, & calamitas quædam, propriam patriam deserere, & ad alienam migrare: ego

b Iere. 24. 1.

Calathi
duo genera
hominum
denotant.

1 om. 3.

A a a

tamen

tamen sum; qui mea prouidentia rem ita direxi; nec sine mea permissione potuisset aliquid Tyrannus efficere. Ac denique, quod ego permisi & ita constitui, non cedit in illorum damnum, sed in maiorem utilitatem. Cum igitur illi verbo meo fidem abhibuerint, meaque; ordinationi sese deiderint: experientur in bonum proprium cessisse, quod mihi obediuerint. O utinam attenderes ac bene penetrares rationum vim, quae hic insinuantur: procul dubio subijceres te cuius mandato, & mutationi loci, quem tibi Dominus per suum Prophetam, tuum scilicet Praelatum significaret. Quis enim non se dedit ac subijciat; si credat, esse Deum, qui id statuat; & in proprium commodum dirigi: & si acceptet, Dominum ipsum cogniturum, approbaturum, & opus remuneraturum? Et quamuis Praelatus progrediretur tanquam homo cum aliquo affectu & passione, sicut progrediebatur Nabuchodonosor (cum ipse Deus velit in tali ordinatione, quae alias non est mala, ei obediri) hoc non poterit commodum impedire sese ei subijcientis.

1. Quid si agnoscere cupias, quantum hoc sit emolumentum: audi suauissima ac iucundissima promissa huiusmodi obedientibus facta. *Ponam inquit, oculos meos super eos ad placandum, & reducam eos in terram hanc: & edificabo eos, & non destruam; & plantabo eos, & non euellam. Et dabo eis cor, ut sciant me, quia ego sum Dominus: & erunt mihi in populum, & ego ero eis in Deus. &c.* Quibus verbis tres insignes promittit fauores. Primus est: quod ubique fuerint, beneuolis eos aspicit oculis, ut eis compatiens, ex illis calamitatibus eos eruat; afficiens eos honore, ac ditans, eisque indulgens in eius enim potestate est, facere quod uoluerit. Quemadmodum fecit cum Rege c. *ioachim* qui huic mandato paruit, & postea ita eius rem disposuit, ut liberaretur à carcere, magnique fieret, & poneretur ei thronus tanquam Regi, etiam si adhuc captiuus teneretur. Et eodem modo semper oculos suos habuit in *Danielem* eiusque socios; & in *Mardocheum*, & alios similes: quos etiam honore affecit, & exaltauit in despectum hostium suorum, eruens illos ab ingentibus periculis, & creans Principes, ac potentes dominos; nec est enim in mundo potestas ad opprimendum, quem Deus uoluerit exaltare. Quod si oculos suos conijciat in aliquem inter barbaros existentem: etiam ibi faciet eum inter illos eminere. Quae igitur maior felicitas evenire tibi potest, quam hoc uerbum à Deo habere, quod *suos oculos ponet super te*, ut misericordiam exhibeat, si in loco maneris, in quo ille te collocauerit?

2. SECUNDA promissio fuit: *Reducam eos in terram hanc*, ex qua eodecebat, remunerans eorum obedientiam, quam exeundo praestiterant: prospero ac felici reditu; & aedificans eis iterum templum, domum, & familiam cum magna soliditate. Ut ex hoc intelligas, non solum te curare

fore

fore Deo in loco, ad quem te permiserit mitti in exilium, aut in captiuitatem, aut vbi te persequentur, aut quò tuus Prælati te miserit; sed etiam curæ illi erit te ad tuum proprium reducere; quod quidem nunc desideras; sed ipse faciet, quando erit opportunum; tibi que magis vtile. vt licet videre in eo quod sanctum Euangelium narrat de sancto d Ioseph, cui existenti in Nazareth apparuit Angelus in somnis, iubens, accipere puerum & matrem eius, & fugere in Aegyptum, & esse ibi, vsque dum aliud ei diceret: Nam Herodem quasi-
 turum puerum ad perdendum eum: quem tamen Deus hac via volebat liberare. Et cum Ioseph ad nutum, & magna cum resignatione obtemperasset, curæ fuit eidem Domino, cessante periculo ipsum monere, vt in terram Israel rediret. qui cum etiam hoc mandatum ad nutum exequeretur dubitanti, ad quemnam locum conferre se deberet, reuelatus etiam ei fuit locus, in quo tutior maneret. Quæ omnes tres reuelationes factæ ei fuerunt dormienti, hoc est, cum homines minimè sunt de rebus suis solliciti: vt ex hoc intelligas; quando iustus dormit, Deum vigilare, & quando ille de suis periculis non cogitat, Deum esse de eis sollicitum, prouidentia sua præueniendo & intercipiendo illa. Cui prouidentia fidei debet in omni mutatione, quam ipse constituerit. Si enim iubet, te ex hoc loco migrare, id fortè propterea facit; quod videt, hic tibi periculum imminere: à quo te vult per talem mutationem eripere. Cessante autem periculo, inueniet ipse modum, quo redire possis ad tuam quietem, & solatium. Cumque ipse dicat: esto ibi vsque dum dicam tibi: signum est, ipsam in se recipere, vt tempestiue te moneat, si tu es paratus, in omnibus ei obtemperare.

Allam denique fecit eis promissionem spiritualem, valdè celebrem, quæ esset impleturus in loco, ad quem eos mittebat, dicens: e Dabo eis cor, vt sciāt
 me, quia ego sum Dominus: & erunt mihi in populum, & ego ero eis in Deum: quia reuerentur ad me in toto corde suo. Quasi distinctiùs dixerit: ego illorum resignationem remunerabo, illustrando eorū cor, vt verè agnoscant bonū, quod in me habent: & sic accipient me illi in Deū suū, & ego eos in populū meū, cuius singularē gerā curam, vt in virtutibus omnibus proficiant: Scriptū est enim: f Beatus vir cuius est auxilium in Deo: ascensiones in corde suo disposuit in loco, quem posuit, etenim ad eū accedens legislator, dat ei copiosam benedictionē, vt eat de virtute in virtute. Hi sunt viri, de quibus Ierem. quod essent ficus primæ temporis, hoc est, Apostoli ac discipuli & primæui Christiani: qui omnes valde prompti & parati erant, ad quemcunque locum ire, ad quem Deus ipsos mitteret; aut in exilium mitti permetteret: scientes, se in quocunque loco Deū secū habituros: in cuius comitatu & societate nihil putabāt sibi deesse. Huiusmodi autem meritò esse debent Religiosi, Apostolicam vitam se-

d Mat. 2. 13.
19.3.
c Ier. 24. 7.

f Psal. 83. 6.

stantes: quales sunt Mendicantes, & qui ex suo instituto habent, proximos in via Dei adiuuare. Ac propterea Religiosi Societatis Iesu non sumus obligati ad vnam domum, aut collegium; sed nostræ vocationis est proficisci ad quamcunque mundi partem, quò nos miserint Superiores, etiam ad Gentiles, aut Hæreticos: confidentes diuinæ Omnipotentiae, quòd cum tali protectore simus ibi tuti futuri. Hunc spiritum habuit S. Catharina Senensis, etiam si esset fœmina, cum enim Summus Pontifex eam mitteret Neapolim, vt ageret de reuocanda Regina, quæ schismatica erat: sed Confessarius ipsius Virginis tot incommoda eius missionis Pontifici proposuit, quasi virgo iuuentis in re tanta magnis periculis exponeretur, vt Pontifex mandatum primum reuocauerit. Quod cum S. Virgo intellexit, reprehendit cum humilitate exiguam sui Confessarij fidem, dicens: Non angulum dare securitatem, sed protectionem diuinam. Ideoq; cum Deus illam Neapolim ad Schismaticos, & rebelles mitteret: nihil esse timendum; nec propter humanos timores, animum abijciendum.

g Ierem. 24.

h c. 42, 16.

i Iob. 6. 16.
k Am. 5. 14.

TRANSEAM VS nunc ad ficu malas aded, vt comedi non possint; quæ sunt symbolum & imago resistentium Dei consilij, & volentium in habitare, vbi Deus non vult. Quales fuerunt Rex Sedecias, eiusque principes, & plures alij ciues; qui contra consilium & voluntatem Dei per Ieremiam illis significatam, iuerunt in Ægyptum: quibus minatur Deus, dicens: g Dabo eam vexationem, afflictionemq; omnibus regnis terræ: in opprobrium; & in parabolam. & in prouerbum, & in maledictionem in vniuersis locis, ad qua eieci eos. Et mittam in eis gladium, & famem, & pestem. donec consumantur de terra. h Et gladius (scilicet) quem vos formidatis, sibi comprehendet vos in terra Ægypti. Et fames, pro qua estis solliciti, adheret vobis in Ægypto, & sibi moriemini. Qui enim consilium Dei sequi non vult, sed proprium: incidet in ea mala, quæ timet. Nam, vt ait Scriptura: i qui timent pruina, irruet super eos nix, k & fugienti a facie leonum: curret versus. Cum enim contendit euitare pericula, quæ timebat: fugit ad locum, quem suo iudicio securum reputat: & ibi inuadunt eum maiora mala de cælo missa in pœnam suæ inobedientiae. Quod enim maius malum esse potest, quàm esse ficus malè maturas, aut putridas; quæ comedi non possunt. Non enim Deus inobedientes, sibi adiungit, nec amicitiam cum eis inuenit: nec bonam ipsi ex consilij suis exitum habebunt: nisi ea deserentes & penitentia ducti, diuinis acquiescant.

l Mat. 25. 32.

ATTENDE igitur ad duos calathos ficibus plenos, quos vidit Propheta ante templum Domini; quod est eius Ecclesia, cuius pars est sacra Religio: & cogita eos esse quasi duos greges; alterum ouium, alterum hircorum; alterum obedientium, alterum repugnantium & rebellium: qui tamen quidem simul permitti ambulant: sed l in die nouissimo ab invicem separantur.

inueniunt. Et reprobi, qui seipfos proprio iudicio gubernant, propriamque sequuntur voluntatem conculcantes diuinam: *statuentur ad manum sinistram*, in loco quodam infami inter dæmones; & quasi sicut putridæ projiciuntur in stertquilinum inferni. Iusti autem sunt sicut oves, non eligentes pro arbitratu suo loca, in quibus pascantur, aut quiescant; *m nec vocem sequuntur alienorum pastorum*, sed legitimi sui pastoris, *quem sequuntur*, quiescuntque, ubi is eas collocat, confidentes beneuolæ ipsius prouidentia; quod collocabit, ubi magis eis expediat: ut pascua habeant & solatia spiritualia in hac vita, & in cælo postea æterna: ubi assignabit eis honoratissimum locum ad manum suam dextram: & sedem magnæ gloriæ, propter conformitatem, quam cum diuina voluntate in rebus omnibus habuerunt.

SED, ut finem huic puncto imponamus, aduertendum est; neminem debere se omnino securum iudicare, etiam si in eo loco maneat, in quo Deus eum posuit. In hac enim vita omnis locus subiacet mutationibus propter arbitrii nostri libertatem & mutabilitatem; & hostis ac tentatoris nostri magnam astutiam. Cuius rei sufficiens probatio est, quod Deus D. N. n *primum hominem collocauerit in Paradiso, ut operaretur, & custodiret illum.* Quod S. Augustinus interpretatur significare: ut ipsemet Deus ibi operaretur, & custodiret hominem. Quemadmodum si quis pretiosam margaritam aut imaginem, quam fecit, poneret propria sua manu in aliqua cista, ut ibi tuta seruetur. Sed nihilominus serpentis astutia aditum inuenit, ut hominem tentaret, ac deiceret. Ut omnes profundæ humilitati in rebus suis innitantur; & agnoscant, se omnino dependere à protectione diuina: ut propterea diligenter reprimere debeant superbiæ & sensualitatis motus, qui necesse sunt causa ruinæ. Propterea siquidem dixit Ecclesiastes: *o Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te, locum tuum ne dimiseris: quia curatio faciet cessare peccata maxima.* Quali dixerit: Si te inuaserit superbiæ, ambitionis, iræ aut alterius passionis spiritus, contendens contra te præualeat, te dedas ei; nec locum deferas, in quo Deus te posuit; ut tuum sequaris palatum: mortificati enim violenti huiusmodi spiritus impedit peccata, ad quæ ille conatur te trahere: & Deus tibi suppetias feret, ut firmus & constans manens, victoriæ coronam obtineas.

QUAE hæcenus diximus de resignatione circa locorum mutationem, locum etiam habent in officijs, ministerijs, & occupationibus tam domesticis, quam cum proximis. Ad quod debent Religiosi esse valde resignati voluntati Prælatorum: ad quos spectat, nomine Dei huiusmodi Officia suis subditis distribuere, dantes cuique, quod ei expediat, & pro tempore conuenienti; Et ad aliud officium mutantes, quando eis videbitur magis expedire. Eum in modum, quo summus Sacerdos p. *Aaron* ex mandato Dei

m Ioan. 10. 4

S. Bern. ser. de ligno fano & stipula. u Gen 2. 15. Li. 8. de Genes. ad lit. c. 10.

o Ecl. 10. 4

distribuebat onera tabernaculi, que Leuitæ portarent, disponens opera singularum, & adiuuens, quid portare quisq; deberet. Et quidem in uoluta pallio hyacinthino, cuius superius fecimus mentionem. Ad subditos enim spectat, huiusmodi onera suscipere; quia Deus illis ea imponit; & portare, quam diu Deo placebit; eaque deponere, & alia suscipere, quæ ipse imponet. Quare religiosi ipsi, & ad omnia parati esse debent. Et qui ita se gerunt in Religione, sunt sicut ficus, quas Ieremias appellat *valde bonas*; eod quod in suis officijs valde placeant Deo & hominibus, & ipsi proficiunt, & alios faciunt lætos esse ac iucundos. Qui tamen propriæ voluntatis viam tenent, sunt sicut ficus valde mala; faciunt enim officia sua aded ineptè, vt & sibi noceant, & alijs scandalum adferant. Quod etsi in omnibus officijs ac ministerijs Religionis meritò est seruandum: id tamen multò magis fieri debet in ministerijs spiritualibus Confessariorum, Concionatorum, Magistrorum, & Præpositorum: ad quæ neq; accedendum est, neq; diutius in eis hærendum, nisi per vocationem Dei. Vt constabit ex ijs quæ adferemus in tractatibus de eis instituendis.

CAPVT XXIII.

QUI CUPIUNT RECTITVDINEM SERVARE IN OBEDIENTIA, debent suis Superioribus & Magistris omnia sua interiora & occultam conscientiam manifestare; quò illos iuuare possint, ad rectam eorum gubernationem, & directionem.

Media ad obedientiam obtinendam.

LI V D quiddam summi momenti adhuc superest declarandum: vt qui desiderant valde in obedientia eminere possint cum facilitate & securitate ad huius felicitis palmæ culmen peruenire, eiusque dulces fructus colligere, & gloriofis triumphis gaudere; ipsaque experientia sentire stupenda, quæ providentiæ diuina per eam operatur, ac perficit. Quod obtinebunt, si ex parte sua diuinæ providentiæ cooperentur in gubernatione, quam seruat erga suos electos, & obediens Religiosos. Quæ cooperatio exigit, & completur duo genera rerum: alias ex parte Prælatorum ac Magistrorum gubernantium; alias ex parte subditorum, qui ab eis gubernantur; & vtriusque obtinetur, quod Sapiens dixit de diuina Sapientia: *a quod attinet ad finem usque ad finem fortiter, & disponat omnia suauiter*. Illa enim docet ac dirigat Prælatos in altiori loco constitutos; & subditos in inferiori: vtriusque adiuuans: vt quisque quod suum est, perficiat; nihil detrahendo fortitudini ob nimiam suauitatem; nec suauitatem lædendo, vt fortitudo se-

a Sap. 8.1.

do se-